

UKA 2017/33

9/11-2017

Randi Vestergaard Evaldsen

**Inatsisartunut qinersisarnermi qinersiviit amerlanerulersinnejarnissaat anguniarlugu Inatsisartunut
qinersisarnermi inatsisip allanngortinnissaa pillugu apeqquteqaat aallaavigalugu Inatsisartut
oqallinnissaannik siunnersuut.**

(Inatsisartuni Siumup gruppe)

Matumani siunnersummi Siumut-miit saqqummiunnejartumi pineqarpuit Inatsisartunut qinersinermut tunngasut marluk. Siullermik qinersiviit atulersikkusunnejarpuit aappaatullu allanngortikkusunnejarpooq nunatsinnut nuuttut qaqguq qinersisinnatitaanissaat. Kingulleq oqaaseqarfingeqqalaassavara:

Naatsumik oqaatigalugu nunami maani innuttaasut qinersisinnatitaanerat Siumup atorunnaarsinniarpa. Ullumikkut imaappoq taasisinnaatitaasoqartarluni qinersisinnanngortoqartarlunilu ukiup affaa nunami maani najuqareersimangaanni. Demokraatini isumaqarpugut inissaminiittoq nunami maani kikkut tamat oqartussaaqataanerannut tunngatillugu nunagisami aamma akileraarfingisartakkami pisinnaatitaaffeqarnissaq.

Siumup tamanna allanngortinniarpa aatsaat taasisoqarsinnaalersinniarlugu qinersisoqarsinnaanngortinniarlugulu ukiut marluk arfineq-marlullu akornanni innuttaasut najugaqareersimappata. Siunnersuut kikkut tamat oqartussaaqataanerannut akerliuvoq aamma qujatsuittuliorneruvoq. Inuit akileraarutaat perusupparsi kikkulli tamat oqartussaaqataanerannut atatillugu pisinnaatitaaffeqartikkusunngilasi. Paassisaaanngilasi. Illeqqorlunneruvoq eqqarsarluannginnerullunilu, Demokraatini neriuutigaarput uaguinnaanngitsoq aammali allat eqqarsaatit taamaattut itigartikkumaaraat. Atorfissaqanngillat nunami kikkut tamat oqartussaaqataanerat tunngavigalugu ingerlasumi.

Qinersiviit iserfigilaassavakka. USA qivialaariartigu, taakkua qinersiviit atorpaat/valgkreds. Tassani præsidentiat ateqarloq Donald Trump. Tassani inissisimavoq amerikami qinerseriaaseq pissutaalluni Taasinerit tamarmik assigiimmik naleqartinneqarsimasuuppata taava præsidenti ateqarsimassagaluarpoq Hillary Clinton, nuna tamakkerlugu amerlanerpaanik taaneqarami.

Nunami maani Demokraatinii isumarpuit naapertorlugu qinerseriaaseq pitsaanerpaaq atorparput, nunarpummi tamarmi qinersivittut ataasiugami. Taasinerit kisinnejareeraangata ilaasortassat agguarneqartarput partiit amerlanerpaanik qinernejqarsimasut amerlanerpaanik isertitaqartarlutik aamma tamatuma kingorna partiini ataasiakkaani qinernejqarnerpaat ilaasortannngortarput. Pisariitsuuvoq, paasuminarpooq aammalu minnerunngitsumik kikkut tamat oqartussaaqataanerat ataqqineqarloq. Siumut allatut isumaqarloq. Pissutaagunarloq partiip ilisimammag uqersisoqangajalersoq. Qinersiveqarluni periuseq atoraanni taava naliginnaavoq partiit angisut Siumut Inuit Ataqatigiillu-

iluaquserneqarnerusarnerat. Ajornerpaatut taarusutara aana, Siumut isertunngimmalluunniit qinersivinnik pilersitserusunermut pissutaammat Siumut qinerneqarnerunissaa. Partipiip nammimeq tamanna nassuerutigaa KNR TV-p aallakaatitaani Isummersorfimmi. Taamatut politikkimut aallaaveqarneq Demokraatinuit kusanaalluinnartutut isigaarput, qatsunnarsivoq maani inersuarmi imminnut sullittut. Politikki imaanngilaq allat akigalugit imminut iluaquerniarnissaq - tunngaviuvoq inuiaqatigiit sapinngisamik pitsaanerpaat amerlanerpaanut pilersinnissaat. Ajoraluartumilli tupigusuallangnilagulluunniit. Maanimi ataatsimiinnermi siunnersuutit arlaqarput partiinut iluaqusiinernut tunngasut. Politikerit ilaquaasa akeqanngitsumik angalasalernissaannut siunnersuutigineqartoq assersuutissatsialaavoq, qujanartumik tunuartinneqarpoq. Alla assersuutissaq tassaavoq partiinut tapiissutinik qaffaarusunneq. Mannalu amerlanerusunik qinersiveqalernissamut siunnersuut aamma saqqummiunneqarpoq.

Isummersorfimmi nassuerneq eqqaassanngikkaanni, Siumup siunnersuutini kusanarnerpaanngorlugu saqqummiunniarsaraa.

Tunngavilersuutigineqarput nunami maani kikkut tamarmik sinniisoqartariaqartut aammalu kikkut tamarmik tusaaneqartariaqartut. Siumumi politikerit qineeqqusaarutigisuuppassuk najukkaminni kommuniminniluunniit pissutsit pitsaanngorsarusullugit taava sassarsimassapput qinersinermut kukkusumut. Inatsisartuni nuna tamarmi sullinneqartussaavoq nunami immikkoortukkuutaat pinnagit. Najukkamik pingaarnersiulluni (lokalpatriotisme) qineeqqusaartarneq qimattariaqarparpoq sulissullugulu nuna tamakkerlugu.

Meeraq ataasinnguarluunniit pitsaanerusumik atugaqalerpat taava nunatsinnut ataasiusumut pitsasuussaaq nunap immikkoortuaannaanuunngitsoq. Ilulissani timmisartunut suluusalinnut mittarfimmik sanasoqartussaammat Ilulissat kisimi iluaquserneqarnaviangilaq, inuiaqatigiilli tamarmik iluaquserneqassapput. Nuna tamakkerlugu politikkernermi taamatut eqqarsartoqartussaavoq. Taamaallaat eqqarsaatigineqartussaanngilaq aggerfik qanoq iluaquserneqassanersoq. Taamaassimappat kommunalbestyrelsimit nunaqarfinniluunniit aqutsisunut sassartoqassaaq. Inatsisartuni sulineq tassaavoq, nuna tamakkerlugu sulineq.

Qinersiviliornikkut partiit aaliangersimasunut iluaquserneqassapput matumani Siumut IA-lu - aamma Inatsisartunut qinersinissaq malunnartumik sunniuteqarfigissavaat. Sumiluunniit qinersivilioraluaraanni taava partiit annerit tamatigut iluaquserneqartassapput minnerit akigalugit. Aamma partiit annerit amerlanerusunik isertitaqassapput maannakkut periutsimut atorneqartumut naleqqiullugu.

Atagu kommunit ataasiakkaat qivialtaartigit innuttaasalu amerlassusaat qiviarlugit, siunnersuutigineqartumullu sanilliullugit.

- Avannaata (innuttaapput 10.647 -t) – Siunnersuutigaat 4 –nik ilaasortaatitaqassasoq – inuup taneqartup “nalinga” 2.662-iuvoq

- Qeqertalik (innuttaapput 6.500 indbyggere) – Siunnersuutigaat 4 –nik ilaasortaatitaqassasoq – inuup taneqartup “nalinga” 1.625-iuvoq.

- Qeqqata (innuttaapput 9.239 -t) – Siunnersuutigaat 4 –nik ilaasortaatitaqassasoq – inuup taneqartup “nalinga” 2.310-iuvoq
- Sermersooq (innuttaapput 22.673-t) – Siunnersuutigaat 6 –nik ilaasortaatitaqassasoq – inuup taneqartup “nalinga” 3.779-iuvoq
- Kujalleq (innuttaapput 6.692 -t) Siunnersuutigaat 4 –nik ilaasortaatitaqassasoq – inuup taneqartup “nalinga” 1.673-iuvoq

Taamaattumik qanoq isumaqartoqarsinnaava periuseq tulluartuusoq naapertuullunilu? Sooq innuttaasut ilaat allanit naleqarnerussappat, ilaallu nalikinnerullutik? Tassa naligiinneq eqqartorneqartartoq? Uanga naligiittoqarnersoq takusinnaanngilara aamma arlaalluunniit silatuuliaq takusinnaanngilara.

Demokraatini isumaqarpugut ullumikkut qinersinerni periuserput ingerlalluartoq aamma qujasuutigaarput taasinerit tamarmik naligiisinneqarmata. Qujanartumimk aamma naalakkersuisut taamak isumaqarpuit.

Taakkuugallarput oqallinnermi Demokraatiniit ilanngukkusutagut.